

ŘEZ STROMŮ

ZÁKLADY ARBORISTIKY

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řez stromů

- Cíle a limity řezu
- Legislativní souvislosti
- Struktura větvení
- Základní typy větvení
- Technika řezu
- Technologické skupiny řezu
- Způsoby péče o dřeviny

Literatura

- Standard o přírodu a krajinu – Řada A Arboristický standard **SPPK A02 002:2012 Řez stromů**
www.standardy.nature.cz
- **Péče o dřeviny rostoucí mimo les – I.**, Kolařík a kol
- **Arboristika III.**, Skripta VOŠZa Mělník, Žďárský a kol.
- www.arboristka.cz – publikace – Sekce péče o dřeviny

Cíle řezu

Antropogenní x Přirozené prostředí

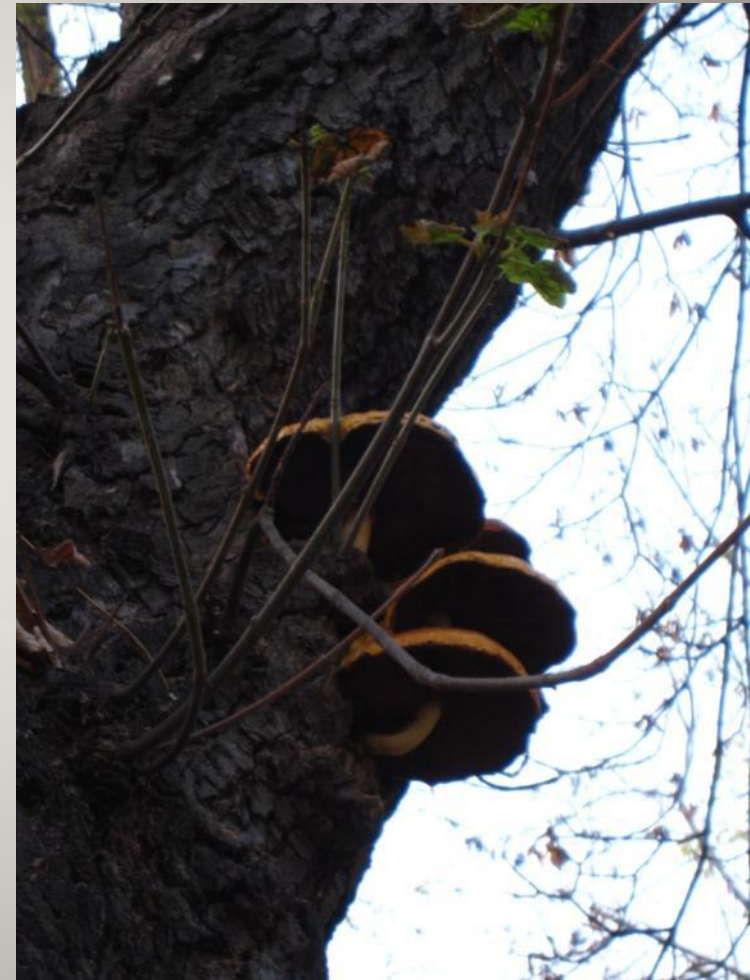

Cíle řezu

- Mladé stromy
Založení a výchova korun
Vyrovnání poměru asimilačního aparátu - kořenů
  - Dospělé stromy
Péče o koruny
Zajištění provozní bezpečnosti
Úprava poměru asimilačního aparátu - kořenů
Tvarování stromů
- Podpoření tvorby květů a plodů*
Zlepšení kvality dřeva kmene stromů

Limity řezu

- Vždy zásah do jedince
– strom se musí se zásahem vyrovnat
- Vstupní brána infekce
- Odebrání asimilačního aparátu

Limity řezu

- Více menších řezných ran než málo větších
- Velikost řezné rány:
kompartentalizace, tvorba kalusu.

Dřeviny dobře kompartmentalizující < 10 cm.

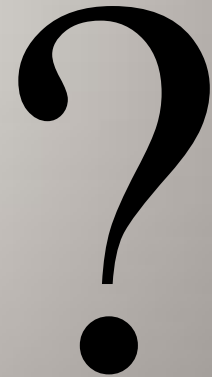
Dřeviny špatně kompartmentalizující < 5 cm.

Proč – Kde - Jak

„Ne každý kdo má v ruce pilku může řezat stromy“

- Řez je součást pěstebních opatření –není jediné opatření
- Musím znát cíl a jak jej dosáhnu

„Dvakrát měř jednou řež“

Legislativní souvislosti

- Zákon č. **40/1964 Sb.**, občanský zákoník
- Zákon č. **114/1992 Sb.**, zákon o ochraně přírody a krajiny
- Prováděcí vyhláška **395/1992 Sb.**

- Zákon č. **326/2004 Sb.**, o rostlinolékařské péči
- Zákon č. **127/2005 Sb.**, o elektrotechnických komunikacích
- Zákon č. **458/2000 Sb.**, „Energetický zákon“
- Zákon č. **20/1987 Sb.**, o státní památkové péči

Legislativní souvislosti

- Řez může provádět každý bez předchozího povolení
- **Poškození dřeviny – vyhláška č. 395/1992 Sb.**

- Stromy se zvláštním režimem ochrany

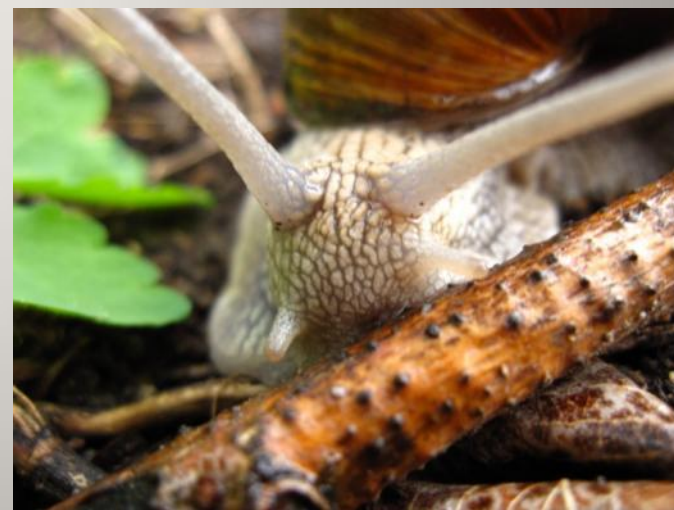
Památné stromy

VKP

Biotop pro chráněné organismy

Zvláště chráněné druhy

Stromy s hnízdy

Struktura větvení

Větvení
límeček

Větvení límeček – zesílení větve v místě jejího nasazení – tvoří ho vzájemně se překrývající pletiva.

Struktura větvení

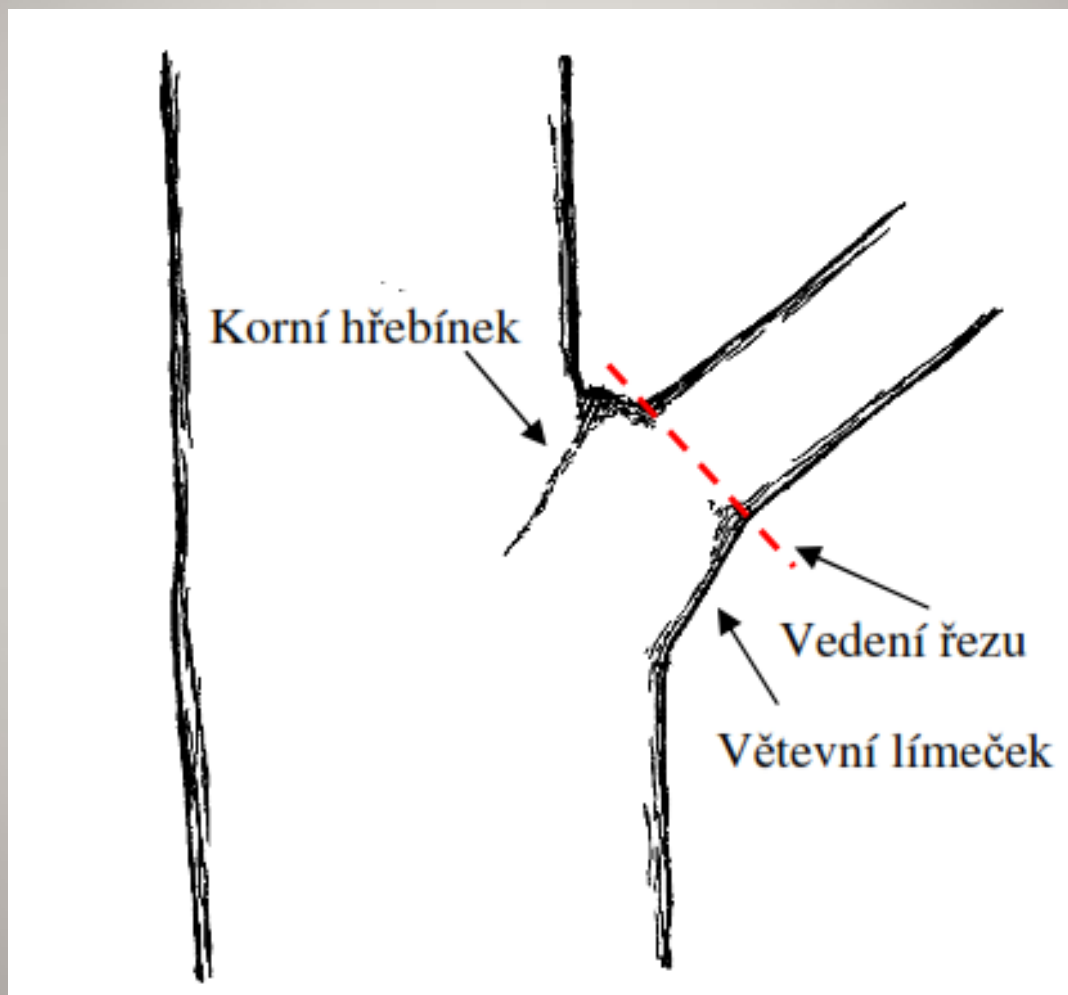
Struktura větvení

Korní hřebínek – vytlačovaná kůra v místě styku stonků.

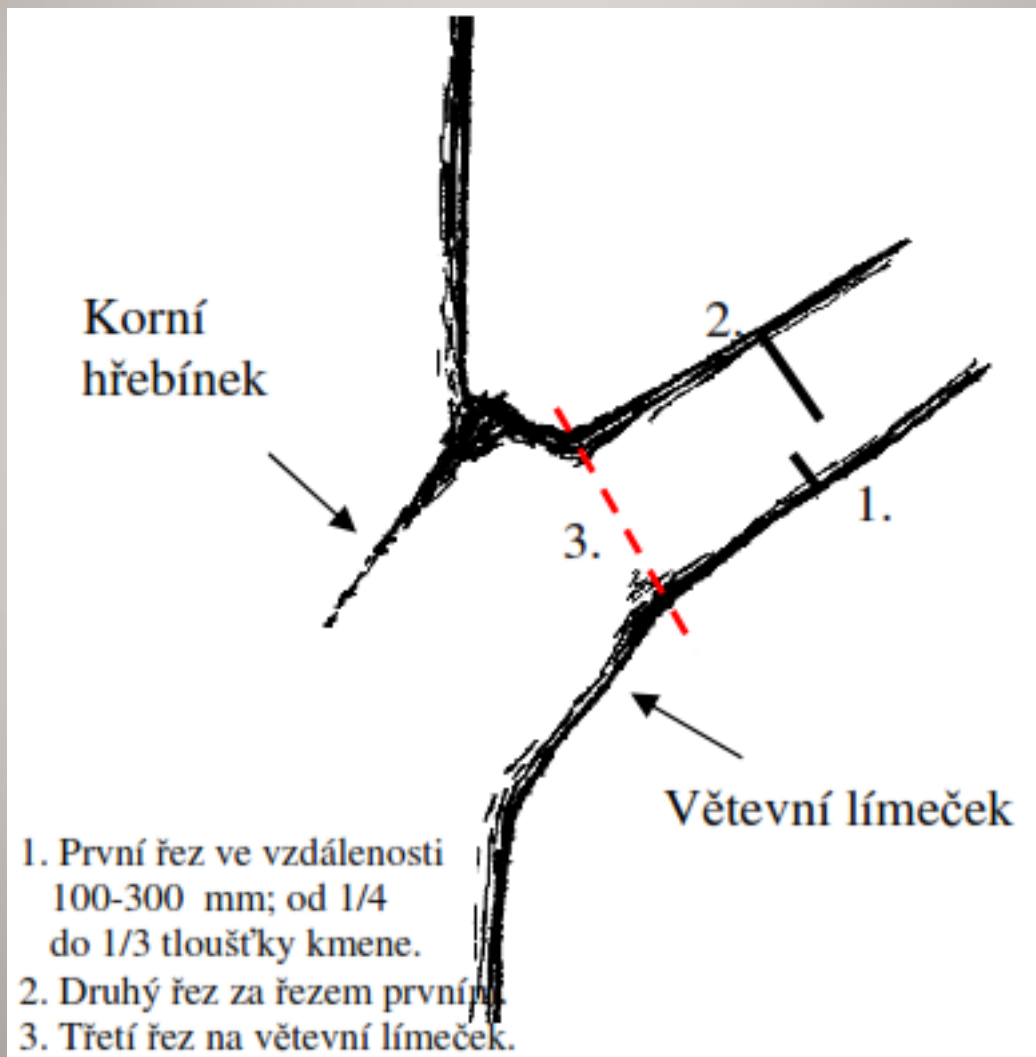

Korní hřebínek

Technika řezu

Řez větve na tři krát

Suché větve

Třetinové pravidlo

- Odstraňování postraní větve - maximálně 1/3
- Řez na postraní větev – větev, která zůstává musí mít alespoň 1/3 z průměru k větvi odstraňované

Kodominantní větvení

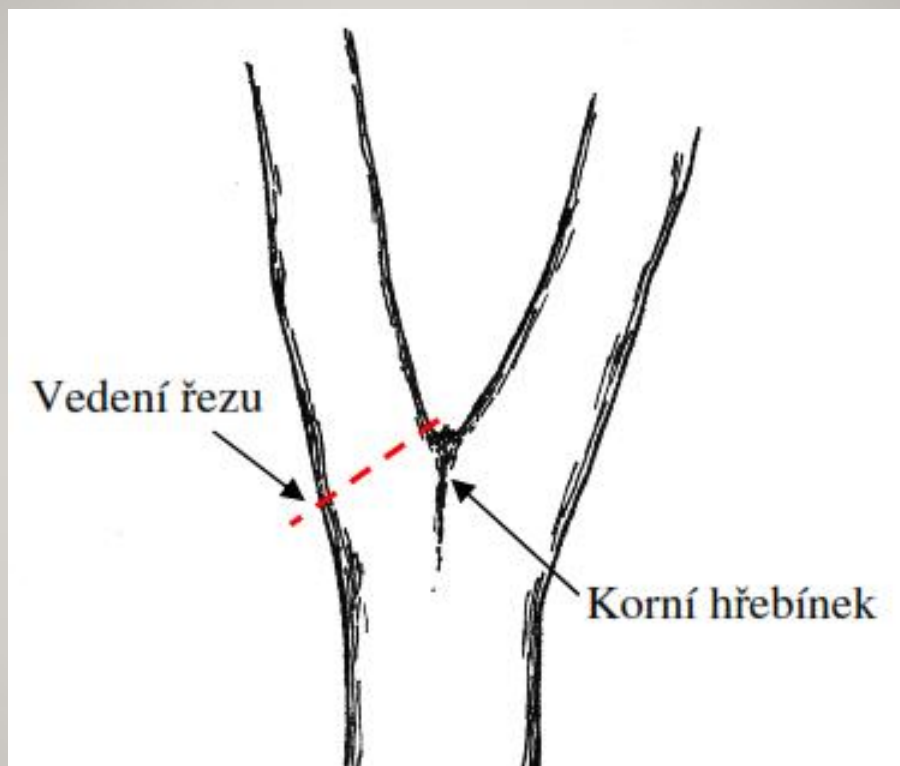
- Tlaková x Tahová vidlice

Kodominantní větvení

Kodominantní větvení

Od korního hřebínku k bázi odstraňované větve.

Řez na korní můstek

- Větve rostoucí těsně vedle sebe – neodstraňujeme jedním velkým řezem , ale ponecháme korní můstek.
- Velký minimálně jako větší z řezných ran.

Další techniky řezu

- Řez terminálního výhonu
- Řez na pupen
- Odstranění výmladků
- Řez na slepo
- Řez v případě ošetřování senescentních stromů

Technologické skupiny řezů

- Řezy zakládací
- Řezy udržovací
- Řezy stabilizační
- Řezy tvarovací

Důležitý je účel (cíl) řezu.

Řezy zakládací

- Řez zapěstování koruny – školky, (výjimečně v praxi)
- Řez komparativní - součást výsadby – rovnováha mezi asimilačním aparátem a kořenovým systémem
- Řez výchovný – **nejdůležitější**

Vytvoření charakteristické architektury a tvaru.

Podpora terminálu.

Větve poškozené, strukturálně nevhodné, směřující k překážce.

Úprava průchozího, podjezdného profilu.

Výchovný řez

Předjaří, 1. ½ vegetace.

Řezy udržovací

- Dospívající a dospělé stromy. Prodloužení životnosti.
- Řez zdravotní
- Řez bezpečnostní
- Redukční řezy lokální
- Odstranění výmladků

Řez zdravotní

- Cíl: dlouhodobá fce a perspektiva stromu.
- Termín: 1. ½ vegetačního období .
Optimálně období plné vegetace.
- Neřeší aktuální statické poměry jedince.

- strukturálně nevhodné
- s tlakovými vidlicemi či jinak narušeným větvením
- nevhodně postavené
- mechanicky poškozené, zlomené, se sníženou stabilitou
- napadené chorobami či škůdci
- usychající a suché

Autor: Antonín Ambros, Ořez stromu

Řez bezpečnostní

- Cíl: Zajištění aktuální provozní bezpečnosti.
- Termín: během celého roku.
- Neřeší statické poměry celého jedince jedince.

- tlusté suché, narušující provozní bezpečnost
- zlomené či nalomené, se sníženou stabilitou
- mechanicky poškozené
- sekundární
- s defektním větvením
- volně visící

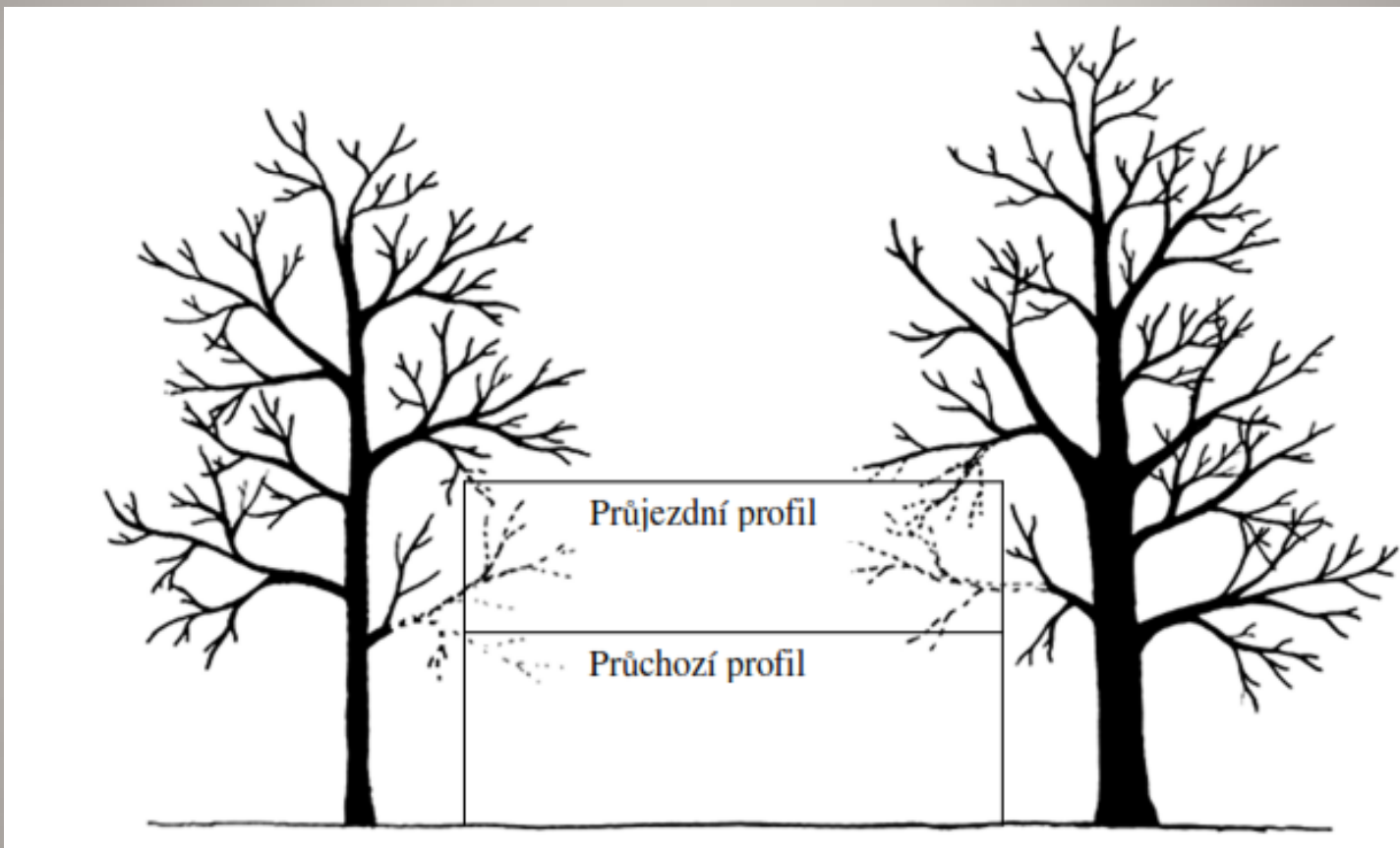
Autor: Antonín Ambros, Ořez stromu

Redukční řezy lokální

- Lokální redukce směrem k překážce
Redukce ve směru k překážce.
- Lokální redukce z důvodu stabilizace
Symetrizace, odlehčení části koruny.
- Úprava průjezdního či průchozího profilu
Úprava profilu.

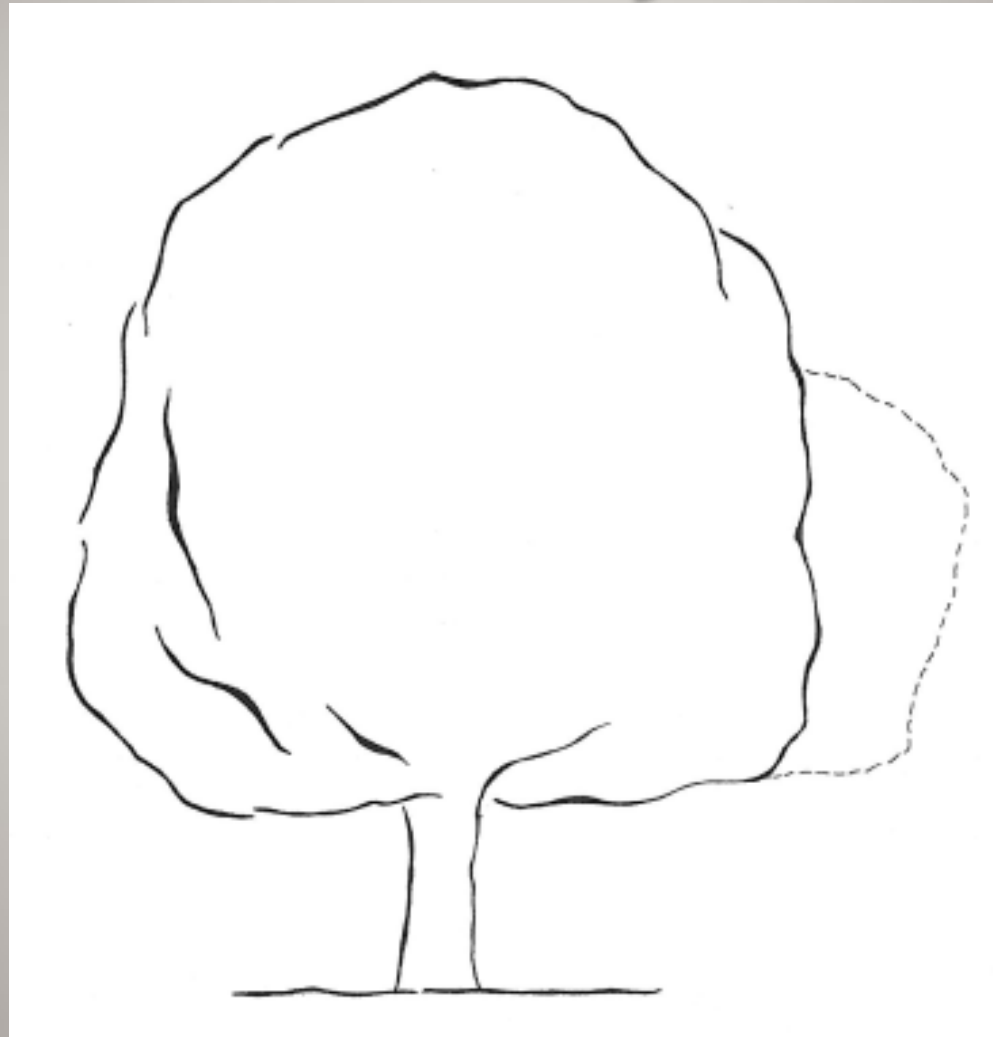
Termín: během celého roku.

Redukční řezy lokální

Redukční řezy lokální

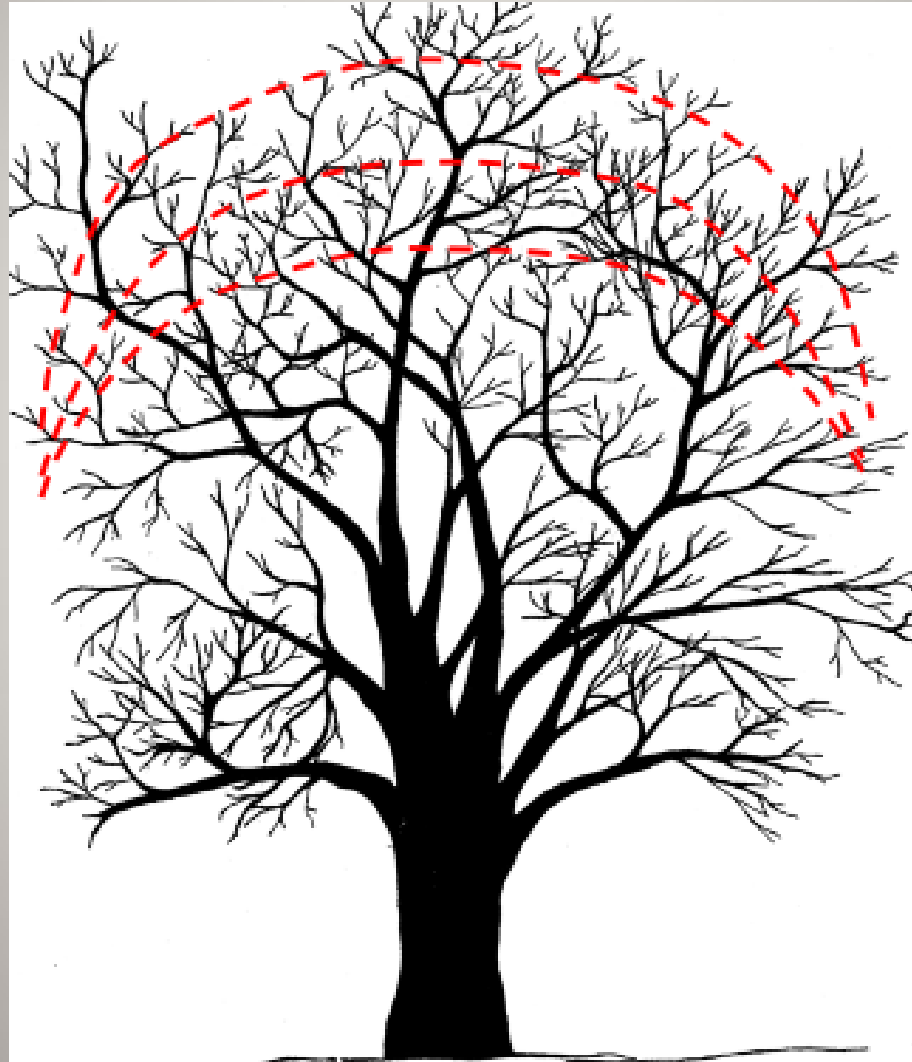
Řezy stabilizační

- Řeší stabilizaci jedince – redukce velikosti koruny.
- **Nepoužíváme bez odůvodnění u primárních korun**
- Redukce obvodová
- Stabilizace sekundární koruny
- Sesazovací řez

Redukce obvodová

- Cíl: Zmenšení náporové plochy, snížení těžiště – základy biomechaniky.
- Termín: 2. ½ vegetačního klidu, pokud významně narušená stabilita – kdykoliv.
- Svrchní třetina koruny
- Maximálně 30% objemu koruny (asimilačního aparátu).
- Rozsáhlejší – provádí se v intervalech.
- Neměníme tvar koruny typický pro daný taxon.

Redukce obvodová

Sekundární výhony

- Pupeny – základní, adventivní, spící

Stabilizace sekundární koruny

- Cíl: Stabilizace koruny.
- Termín: 2. ½ vegetačního klidu, pokud významně narušená stabilita – kdykoliv.

- Řeší situaci, která vznikla nepéčí
- Radikální obvodová redukce
- Selektivní proředění výhonů
- Postupuje se v etapách

Stabilizace sekundární koruny

Sesazovací řez

- Cíl: Stabilizace jedince.
- Termín: období vegetačního klidu, pokud významně narušená stabilita – kdykoliv.
- Hluboká redukce primární koruny na kosterní větve.
- *Populus ssp.*, *Salix ssp.*

Sesazovací řez

Řezy tvarovací

- V rámci řezu výchovného, nebo po dosažení cílové výšky nasazení koruny.
- Krátké intervaly – celý život.

- Řez na hlavu

Bezlistý stav, před rašeními listů.

- Řez na čípek – postupné zvyšování místa tvarování.

Bezlistý stav, před rašeními listů.

- Řez živých plotů a stěn

1 – 2x ročně.

Řezy tvarovací

Způsoby péče o dřeviny

- Práce ze země nebo žebříku
- Výškové techniky
  - a) práce s plošinou
  - b) práce stromolezeckou technikou

Český certifikovaný arborista
arborista.mendelu.cz

Český
certifikovaný
arborista

Práce ze země, žebříku

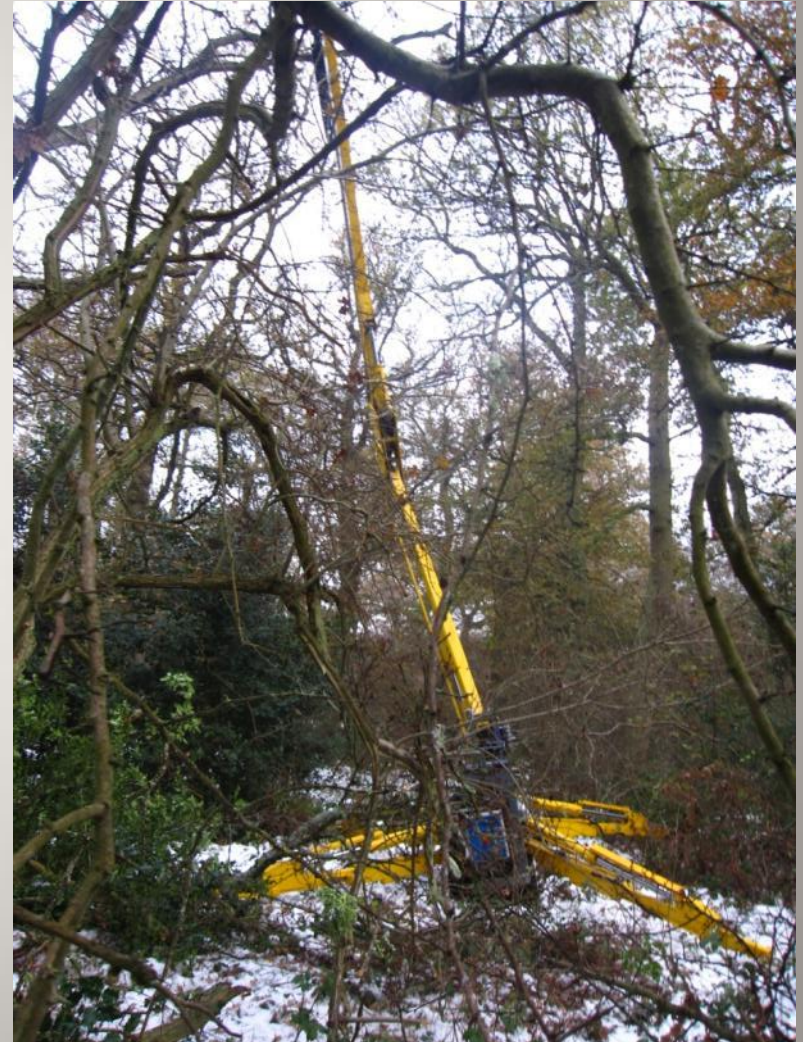
Práce ze země, žebříku

Práce s plošinou

- Vyšší bezpečnost
- Vhodná pro zákroky na periferii koruny
- Horší mobilita v koruně
- Utužení půdy kolem stromu – musí se pracovat ze zpevněného povrchu

Práce s plošinou

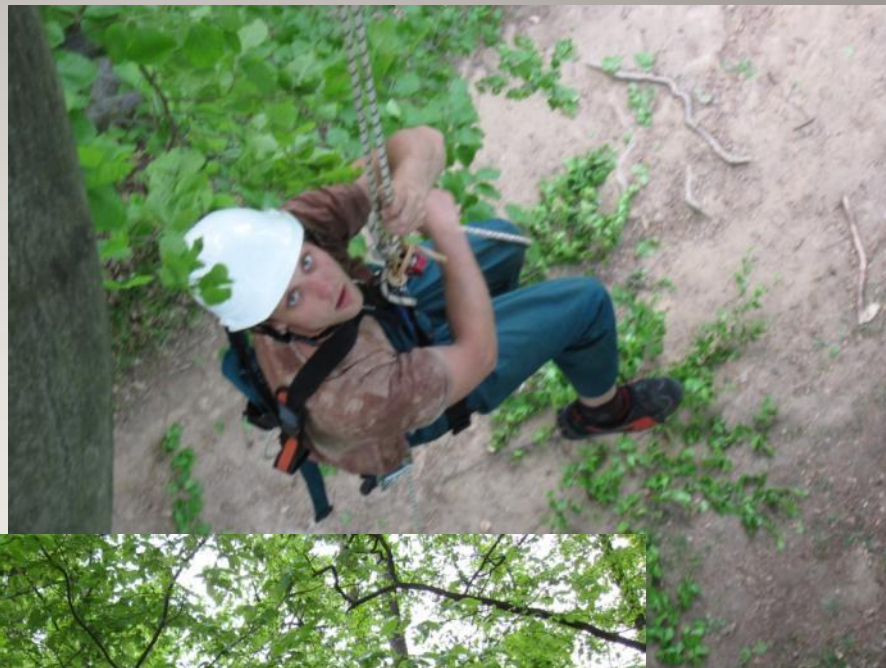

Stromolezecká technika

- Stromolezení
- Mobilita v koruně
- Možnost ošetření na špatně přístupných plochách
- Nižší bezpečnost

Stromolezecká technika

Stromolezecké závody

Každý rok – srpen

2013 – Litoměřice

www.arboristika.cz

Děkuji za pozornost

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem ČR InoBio – CZ.1.07/2.2.00/28.0018